

Sygn. akt I Ca 318/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Łomży Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : Andrzej Kordowski /spr/

SĘDZIOWIE Włodzimierz Wójcicki, Eugeniusz Dąbrowski

Protokolant Alicja Gładysiak

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2017 r. w Łomży

sprawy z powództwa A. P.

przeciwko Gminie P.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Łomży

z dnia 7 czerwca 2017r. sygn. akt I C 661/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że dokonuje w dziale II księgi wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Łomży Wydział Ksiąg Wieczystych pod numerem (...) dla nieruchomości położonych w miejscowości K., składających się z działek oznaczonych w ewidencji gruntów numerami (...)wpisu prawa własności w/w działek na rzecz A. P. syna W. i E. P. (1) w miejscu dotychczasowego wpisu Gmina P.;

II. zasądza od pozwanej Gminy P. na rzecz powoda A. P. kwotę 9.781 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nakazuje pobrać od pozwanej Gminy P. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łomży kwotę 959,10 zł. tytułem zwrotu wydatków.

W. W. A. E. D.

Sygn. akt I Ca 318/17

UZASADNIENIE

Powód A. P. w pozwie skierowanym przeciwko Gminie P. o uzgodnienie treści księgi wieczystej wniósł o dokonanie w dziale II księgi wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Łomży dla nieruchomości położonych we wsi K. składających się z działek o nr (...) wpisu prawa własności ww. nieruchomości na rzecz A. P. (syna W. P. i E. P. (1)) w miejscu dotychczasowego wpisu Gminy P.. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pismem z dnia 15 maja 2017 r. (data wpływu) powód zmodyfikował powództwo w ten sposób, że wniósł o dokonanie zmian w dziale II księgi wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Łomży, gdzie zostały przeniesione

nieruchomości objęte pozwem. Właściciel tych nieruchomości w toku postępowania założył dla nich odrębną księgę wieczystą (k. 147 – 151).

Strona pozwana wносиła o oddalenie zmodyfikowanego powództwa w całości z powodu braku legitymacji procesowej czynnej po stronie powoda oraz o obciążenie powoda poniesionymi kosztami postępowania. Podniosła, że do wystąpienia z żądaniem o usunięcie niezgodności treści księgi wieczystej legitymowane są wyłącznie osoby, które zgodnie z treścią art. 626² § 5 kpc są uprawnione do złożenia wniosku o dokonanie wpisu w postępowaniu wieczystoksięgowym (vide uchwała składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z 15 marca 2006 r., III CZP 106/05, OSNC 2006/10/160). Strona pozwana wskazywała, że powód nie jest właścicielem/współwłaścicielem nieruchomości objętych pozwem.

Sąd Rejonowy w Łomży wyrokiem z 7 czerwca 2017 r. sygn. akt I C 661/15 w punkcie I powództwo oddalił, w punkcie II zasądził od powoda na rzecz Gminy P. kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania i w punkcie III nakazał pobrać do powoda na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Łomży kwotę 959,10 zł tytułem zwrotu wydatków.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Gmina P. jest obecnie właścicielem działek oznaczonych numerem ewidencyjnym (...) położonych w obrębie ewidencyjnym wsi K. gm. P. (dowód: księga wieczysta nr (...)).

W dniu 10 lutego 1945 r. dokonano na mocy art. 2 pkt 1 i art. 6 dekretu (...) Komitetu (...) z dnia 6 września 1944 r. o wprowadzeniu reformy rolnej, protokolarnego przejęcia majątku K., gm. D. przez Komisarza Ziemskiego Wojewódzkiego (...) Ziemskiego (dowód: akta parcelacji majątku K., gm. D., pow. (...) – U. (...) J/1/27/Ł).

Na podstawie decyzji nr GK VIII. (...)–22-10/93 wydanej w dniu 24 lutego 1993 r. przez Wojewodę (...) ma podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (dz. U. nr 32, poz. 191 i nr 43 poz. 25) w zw. z art. 7 ust. 1 ww. ustawy stwierdzono, że Gmina P. nabyła z mocy prawa m.in. nieruchomości oznaczone w ewidencji gruntów o nr 429 i 421 położone we wsi K. gm. P. (dowód: księga wieczysta nr (...)).

W dniu 26 sierpnia 2013 r. Wojewoda (...) wydał decyzję administracyjną w sprawie WG-X. (...)58.2011.AD w której na podstawie art. 2 ust. 1 lit. e dekretu (...) Komitetu (...) z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. z 1945 r. nr 3, poz. 13 z późn. zm.), § 5 ust. 1 Rozporządzenia (...) i R. Rolnych z dnia 1 marca 1945 r. w sprawie wykonania dekretu (...) Komitetu (...) z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. z 1945 r. nr 3, poz. 13 z późn. zm.), stwierdził m.in., że zespół dworsko parkowy, obejmujący działki oznaczone nr geodezyjnym 428 o pow. 2,08, 429 o pow. 1,92 ha i 421 o pow. 1,37 ha (łącznie 5,37 ha), wchodzące w skład majątku (...), powiat Ł., stanowiącego była własność W. P., nie podpadał pod działanie przepisu art. 2 ust. 1 lit. e dekretu (...) Komitetu (...) z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. z 1945 r. nr 3, poz. 13 z późn. zm.) – dowód: akta WG-X. (...) (...)z (...) Urzędu Wojewódzkiego; decyzja – k. 68 – 71 niniejszych akt.

Postanowieniem z 28 stycznia 1994 r. sygn. akt III Ns 9/94/8 Sąd Rejonowy w Poznaniu stwierdził, że spadek po W. P., zmarłym 6 października 1988 r. w P. nabyła żona spadkodawcy E. P. (1) i syn A. P. w częściach wynoszących 1/2 (k. 72). Postanowieniem z 21 czerwca 2012 r. sygn. akt I Ns 1133/12 Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i W. stwierdził, że spadek po E. P. (2) z d. C., zmarłej 4 kwietnia 2004 r. w P. nabył w całości syn A. P. (k. 73).

Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Odnosząc się do legitymacji czynnej powoda Sąd Rejonowy wskazał, że legitymację czynną do wystąpienia z powództwem o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym określa art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, zgodnie z którym w razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym osoba, której prawo nie jest wpisane lub jest wpisane błędnie albo jest dotknięte wpisem nieistniejącego obciążenia lub ograniczenia,

może żądać usunięcia niezgodności. Zatem legitymację czynną do wytoczenia powództwa opartego na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece ma wyłącznie osoba, której przysługuje własność lub inne prawo rzeczowe. Zgodnie zaś z Uchwałą Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2006 r. III CZP 106/05 (OSNC 2006 nr 10, poz. 160) przepis art. 10 ust. 1 cytowanej ustawy należy rozumieć tak, że powództwo o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym może wytoczyć tylko osoba uprawniona do złożenia wniosku o dokonanie wpisu w księdze wieczystej (art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece i art. 626² § 5 kpc). Zgodnie z kolei z przytoczonym art. 626² § 5 kpc wniosek o dokonanie wpisu może złożyć właściciel nieruchomości, użytkownik wieczysty, osoba, na rzecz której wpis ma nastąpić, albo wierzyciel, jeżeli przysługuje mu prawo, które może być wpisane w księdze wieczystej.

Sąd Rejonowy wskazał, że w konsekwencji należy przyjąć, że te same osoby które mogą złożyć wniosek o dokonanie wpisu (art. 626² § 5 kpc), są legitymowane do wytoczenia powództwa przewidzianego w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece. Zakres legitymacji procesowej jest zatem podmiotowo ograniczony i dotyczy tylko osób wymienionych w treści przepisu art. 626² § 5 kpc. Brzmienie art. 626² § 5 kpc nakazuje przyjąć, że inne osoby, niż wymienione w tym przepisie nie są legitymowane do wystąpienia z wnioskiem o wpis prawa w księdze wieczystej. W realiach niniejszej sprawy powód nie spełniał powyższych przesłanek.

Sąd rejonowy podał, że w trakcie niniejszego procesu strona powodowa nie przedstawiła tytułu prawnego – tytułu własności nieruchomości objętych żądaniem pozwu, tj. tytułu własności działek nr (...) położonych w obrębie geodezyjnym wsi K.. Wprawdzie w protokole przejęcia nieruchomości wchodzących w skład majątku K. z dnia 10 lutego 1945 r. wskazano, że przejecie nieruchomości wchodzących w skład majątku K. dotyczy nieruchomości stanowiących własność W. P., to jednak Sąd Rejonowy, że ten dokument nie jest dowodem na to, że powód posiada tytuł własności do tychże nieruchomości. Taki bowiem dokument nie stanowił by podstawy do dokonania wpisu w księdze wieczystej nawet w sytuacji, gdyby dla tych działek nie była prowadzona księga wieczysta.

Sąd Rejonowy wskazał, że z opinii biegłego z zakresu geodezji S. K. (k. 108), który przeprowadził badanie zasobów Starostwa Powiatowego w Ł. wynikało, że nie odnalazł on żadnych map ani też innych dokumentów wskazujących na zapisy posiadania bądź też własności majątku K. objętego parcelacją z 10 lutego 1945 r. Dokumentów takich nie było już w dniu przejęcia majątku na cele reformy rolnej, ponieważ dane dotyczące przejmowanego majątku były ustalane na podstawie oświadczeń miejscowej ludności, a nie na podstawie dokumentów pomiarowych. Najstarsze dokumenty przechowywane w zasobie Starostwa Powiatowego w Ł. zostały stworzone po dniu 10 lutego 1945 r., a grunty przejętego majątku były zapisywane na Skarb Państwa lub na własność osób fizycznych, którzy otrzymały grunty z parcelacji majątku K..

Zdaniem Sądu Rejonowego powództwo z art. 10 ust. 1 ukwh nie jest odmianą powództwa o ustalenie. Tym samym niedopuszczalne jest przeprowadzanie postępowania dowodowego w sprawie wytoczonej w oparciu o powołany przepis, które ma ustalić dopiero istnienie tego prawa. Powód nie posiada żadnego dokumentu (decyzji, orzeczenia), która by wskazywała na jego tytuł własności. Sąd również takich dokumentów w zasobach Starostwa Powiatowego w Ł., takich tytułów własności nie odnalazł.

W związku z powyższym powód wobec niewykazania przysługiwania mu prawa własności nieruchomości składającej się z działek nr (...) położonych w obrębie geodezyjnym wsi K. nie mógł skutecznie domagać się ujawnienia swojej osoby jako właściciela ww. nieruchomości w księdze wieczystej nr (...) w miejsce podmiotu dotychczas wpisanego. W okolicznościach niniejszej sprawy nie można bowiem uznać powoda za właściciela nieruchomości składającej się z działek nr (...) położonych w obrębie geodezyjnym wsi K., dla której prowadzona jest księga wieczysta objęta żądaniem pozwu.

Z powyższych względów Sąd Rejonowy powództwo oddalił.

O kosztach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 kpc i art. 83 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód. Wyrok zaskarżył w całości zarzucając mu:

1. naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez:

a. przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania, co doprowadziło do błędnego uznania, że powód nie jest właścicielem działek nr (...) położonych w obrębie geodezyjnym wsi K., dla której prowadzona jest księga wieczysta objęta żądaniem pozwu, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego można wyciągnąć wniosek zupełnie odmienny,

b. dokonanie oceny materiału dowodowego z pominięciem istotnej części tego materiału to jest zeznań świadków: S. W., R. K., M. S., E. K., co doprowadziło do błędnego uznania, że powód nie jest właścicielem działek nr (...) położonych w obrębie geodezyjnym wsi K., dla której prowadzona jest księga wieczysta objęta żądaniem pozwu,

2. art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece² w zw. z art. 626² § 5 k.p.c. poprzez ich błędne zastosowanie skutkujące uznaniem, że Sąd w postępowaniu zainicjowanym w oparciu o art. 10 ust. 1 KWU nie jest władny przeprowadzać postępowania dowodowego, które ma ustalić, czy powód jest właścicielem działek nr (...) położonych w obrębie geodezyjnym wsi K., dla której prowadzona jest księga wieczysta objęta żądaniem pozwu, czym doprowadził do wydania błędnego orzeczenia, w którym — pomimo przeprowadzenia postępowania dowodowego w sposób bezdyskusyjny wykazującego, że prawo własności działek nr (...) położonych w obrębie geodezyjnym wsi K., dla której prowadzona jest księga wieczysta objęta żądaniem pozwu przysługuje powodowi — stwierdził, że (i) powód nie ma legitymacji czynnej do wytoczenia powództwa oraz (ii) powód nie jest właścicielem działek nr (...) położonych w obrębie geodezyjnym wsi K., dla której prowadzona jest księga wieczysta objęta żądaniem pozwu,

3. art. 189 K.p.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że powód winien - zamiast wystąpienia z powództwem na podstawie art. 10 ust. 1 KWU (tzw. powództwem dalej idącym) — wystąpić z powództwem o ustalenie z art. 189, co skutkowało błędnym uznaniem, że powód nie był uprawniony do wystąpienia z pozwem na podstawie treści art. 10 ust. 1 KWU.

W związku z powyższym powód wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez orzeczenie zgodne z żądaniem pozwu, tj. zalegnie od praktyki obowiązującej w tut. sądzie:

i. dokonanie w dziale II księgi wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Łomży, VI Wydział Ksiąg Wieczystych pod numerem (...) dla nieruchomości położonych we wsi K. składających się z działek o nr (...) wpisu prawa własności ww. nieruchomości na rzecz A. P. (syna W. P. i E. P. (1)) w miejscu dotychczasowego wpisu Gminy P.;

ewentualnie o:

ii. zobowiązanie Sądu Rejonowego w Łomży, VI Wydział Ksiąg Wieczystych do dokonania w dziale II księgi wieczystej prowadzonej przez ten Sąd pod numerem (...) dla nieruchomości położonych we wsi K. składających się z działek o nr (...) wpisu prawa własności ww. nieruchomości na rzecz A. P. (syna W. P. i E. P. (1)) w miejscu dotychczasowego wpisu Gminy P.;

ewentualnie o:

(...) ustalenie – w trybie art. 10 ust. 1 KWU – że właścicielem nieruchomości, dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Łomży, VI Wydział Ksiąg Wieczystych, księga wieczysta pod numerem (...) jest A. P. (syn W. P. i E. P. (1)), a nie błędnie wpisana Gmina P.;

2. ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania,
3. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania I-instancyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych.

Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania przed Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy nie podzielił argumentacji Sądu I instancji co do braku legitymacji czynnej po stronie powoda, która skutkowałą oddaleniem powództwa.

Jako bezsporne w sprawie pozostawało, że decyzją z 26.08.2013 r. Wojewody (...) wydaną na podstawie art. 2 ust. 1 lit. e dekretu (...) Komitetu (...) z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej i § 5 ust. 1 Rozporządzenia (...) i R. Rolnych z dnia 1 marca 1945 r. w sprawie wykonania dekretu (...) Komitetu (...) z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej stwierdzono, że zespół dworsko parkowy, obejmujący działki oznaczone nr geodezyjnym 428, 429 i 421 wchodzące w skład majątku (...), nie podpadały pod działanie przepisu art. 2 ust. 1 lit. e dekretu (...) Komitetu (...) z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej. Decyzja ta stwierdzająca, że przedmiotowa nieruchomość nie podpadała pod przepisy dekretu PKWN o przeprowadzeniu reformy rolnej ma charakter deklaratoryjny. Deklaratoryjny charakter tej decyzji ma to znaczenie, że brak było podstaw prawnych do przejęcia przez Państwo na podstawie tego dekretu przedmiotowych działek, co skutkuje nieważnością decyzji przenoszącej własność na rzecz Skarbu Państwa i odpadnięciem podstawy prawnej, w oparciu o którą wpisano Skarb Państwa jako właściciela przedmiotowej nieruchomości.

Zgodnie z art. 2 lit. e Dekretu (...) Komitetu (...) z dnia 6 września 1944 r. o wprowadzeniu R. Rolnej na cele reformy rolnej przeznaczone były nieruchomości ziemskie o charakterze rolniczym stanowiące własność albo współwłasność osób fizycznych lub prawnych. W protokole w sprawie przejęcia na cele reformy rolnej majątku K. obejmującego ww. działki wskazano, że właścicielem działek jest W. P.. Prawo własności W. P. do działek nr (...) jest zatem oczywiste, skoro majątek K. został przejęty na mocy ww. Dekretu na cele reformy rolnej. Na własność W. P. wskazuje także zaświadczenie Wojewódzkiego (...) Ziemskiego z 24.05.1946 r. (k. 99).

Nie ulega także wątpliwości, że prawa do spadku po zmarłym W. P. zostały stwierdzone postanowieniem Sądu Rejonowego w Poznaniu z 28.01.1994 r. sygn. akt III Ns 9/94/8 na rzecz powoda oraz na rzecz E. P. (1), zaś prawa do spadku po zmarłej E. P. (1) zostały stwierdzone postanowieniem Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i W. postanowieniem z 21.06.2012 r. sygn. akt I Ns 1133/12 na rzecz powoda. Z powyższego wynika, że powód w wyniku spadkobrania wszedł we wszystkie prawa majątkowe, które przysługiwały W. P., w tym prawo do działek nr (...) wchodzących w skład majątku K.. Doszło zatem do wykazania przez powoda następstwa prawnego po poprzednim właścicielu nieruchomości będących przedmiotem postępowania. W świetle powyższego zasadny jest zarzut naruszenia art. 233k.p.c., co z kolei skutkowało błędnym przyjęciem że powód nie posiada legitymacji czynnej do wytoczenia powództwo na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Z dokumentów przedłożonych do akt sprawy (k. 97-99) wynika, że dla nieruchomości wchodzących w skład majątku (...) prowadzona była księga wieczysta, która ulegał zniszczeniu. Gdyby nie doszło do zniszczenia księgi wieczystej powód, który wykazał następstwo prawne po właścicielu nieruchomości byłby osobą uprawnioną do złożenia wniosku o dokonanie wpisu w księdze wieczystej w rozumieniu art. 626² § 5 k.p.c. bez potrzeby korzystania z powództwa z 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece w razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym osoba, której prawo nie jest wpisane lub jest wpisane błędnie albo jest dotknięte wpisem nieistniejącego obciążenia lub ograniczenia, może żądać

usunięcia niezgodności. Skoro decyzja przenosząca własność nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa okazała się nieważna, to prawo ujawnione na podstawie tej decyzji na rzecz pozwanej jako niezgodne z rzeczywistym stanem prawnym podlega wykreśleniu, a w jego miejsce należy wpisać spadkobiercę W. P., to jest powoda, którego prawo własności nie zostało jeszcze wpisane.

Dlatego Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone orzeczenie na mocy art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. o czym orzekł w punkcie I sentencji.

O kosztach procesu za I i II instancję Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., tj. na zasadzie odpowiedzialności za wynik postępowania. Pozwana przegrała sprawę zatem zobowiązana jest zwrócić na rzecz powoda kwotę 9.781 zł, na którą składa się opłata od pozwu (2.632 zł), opłata od apelacji (2632 zł), koszty zastępstwa prawnego za I instancję ustalone na podstawie § 7 pkt 8 i § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (1.800 zł), koszty zastępstwa prawnego za II instancję ustalone na podstawie § 2 pkt 6 i § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (2.700 zł) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł). Dlatego Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie II wyroku.

Na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych art. 98 kpc Sąd Okręgowy nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 959,10 zł tytułem wydatków, które zostały tymczasowo poniesione przez Skarb Państwa, które to wydatki zostały poniesione na wynagrodzenie biegłego za sporządzenie opinii. Dlatego Sąd orzekł jak w punkcie III wyroku.